

AKÜJA SÜKUA'IPA SÜCHIKI SÜJUTU WAYUU SA'U MMAKAT

So'u ka'i po'loo, kashi tisiienpre, juyaa pol'lootua po'loo shikii mekiietsattua po'loo shikii sünainmüin pienchi shikii mekiisalumüin (1948), sü'tpüna tüü Kottirawaa sa'inraka tüü Nasiones Uniiras münaka, saapain süma shi'iraaajrüin akua'ipa tüü a'inrushika süpüla sujutu wayuu sa'u mmakat. Tüü pütchi sülu'uwataka anain ashajuneer shi'ipa'aya karalo'utalu'u. Süchikije asawatünüin kasa makat anülia achuntunusü namüin naa sülaulayuukana mma, " nerajirüin tüü pütchi alu'uwataanaka sülu'u karalo'utakat tüü, süpüla süshajünüinjatüin, saashajenüinjatuin, kachikiinjatüin shia sülu'upüna tüü e'ikuleepüleekat ekat e'in, nnojolüinjatü ko'utküin sülu'uwataya sa'u tüü mmakat.

PÜTCHI SÜPULAPÜNA

JÜLÜJÜINJATÜ A'IN taashi, kasalajana, kamaneejirawaa, sa'u tüü mmakat kayuupalasü sünainje kajütüin atuma tüü akua'ipa wanawakat napüla napüshua naa wayuukanairua.

JÜLÜJÜINJATÜ A'IN aka meraajüin süma mojutüin atuma tüü pütchi aapüshika süpüla süjutu wayuu, watta saali tüü kasa mojusü a'innaka sa'upüna na'in wayuu; aka shia'in e'itaanüin ma'aka tüü kasa müliakana ma'i e'iree naa wayuukana, süpüla nasawatüin wanee mma eere akatatnüin no'ulia tüü momoluu jeema mülia, eere taashi nakua'ipa süpüla yootoo jee müsüya süpüla anouja sünain kasa nano'ujekat anain;

JÜLÜJÜINJATÜ A'IN a'inmajünüinjatü ma'i palaajana süchikua sujutu wayuu, sülu'u wane sükua'ipa eere neimalüinjatüin na'in sülia ashüküjawaa sünain pasalawaa sa'u nakua'ipa;

JÜLÜJÜINJATÜ A'IN pa'inwaajiraa'injanain süchiirua aleewaa napüshüa naa sülaülayuukana alu'uwatawa sa'u tüü mmakat;

JÜLÜJÜINJATÜ A'IN naa kottiraakana sünain tüü Nasiones Uniiras münaka no'unirüin na'in süchirua tüü achiki süpülaajta kaja sujutu wayuu sülu'u wanawain nakua'ipa jieyuu nama tooloyuu; suma nayataajirain shiire anaata sümüliala wayuu sülu'u tüü anakat akua'ipa sünain taashi;

JÜLÜJÜINJATÜ A'IN naa sülaulayuukana mma sunainkana tüüaapüshi nanüiki süpüla ayaataajirawa nama naa sülu'ukana tüü Orkaniiasion te las Nasiones Uniiras münaka, süpüla kajütüinjatüin atüma, tüü akua'ipa acheejanaka napuleerua naa wayuukanairua;

JÜLÜJÜINJATÜ A'IN aapanüinjatü akua'ipa wanawa nekiiru'umüin napüshua pütchika tüü süpüla anainjatüin saañajia napüla wayuu, süpüshua tüü pütchi alu'uwataanaka anain;

KOTTIRAWAA MÜLO'USÜKA

SÜKÜJATN

TÜÜWAALAI SÜCHIKIMAAJATÜKA SÜJUTU WAYUU SA'U TÜÜ MMAKAT, isakat anain wa'in acheküsü kapüla'in na'in naa sulaulayuuka mma otta müsüya natuma naa wayuukana jee tüü laulapiakat süpüla na'inrüin waneepia shia süma nashatüinjatüin sukua'ipa sünain e'ikaa süchirua kajutüinjatüin atuma süpüshua sülu'uwataka achiirua pütchikat tüü.

SHI'IPAJANA WANE (1)

Naa wayuukana jemeishi süpüla taashi süma wanawa sülu'u nakua'ipa, aka müin yaa epijainjana sünain anajiranawaa a'in nama napüshi.

SHI'IPAJANA PIAMA (2)

Tüü alu'uwatanaka sülu'u pütchikat tüü napülaajatü naa wayuukana napüshua nnojotüsü süpüla ko'utküinjanain sa'uje natapa'a, nanuiki nanoujain no'ummain jee müsüya sa'uje kasa ekat e'in wanawa'injatü napüla wanepia.

Otta müsüya naa wayuukanairua nojolinjana join apülaa sa'uje sükua'ipa no'ummain.

SHI'IPAJANA APÜNÜIN (3)

Naa wayuukana eeshi süpüla kajutüinjatüin atuma napülerua tüü kataakat o'u, tüü taashi jee müsüya a'inmajuna akua'ipa süulia kasachiki.

SHI'IPAJANA PIENCHI (4)

Nojolüinjachi aapünüin wane wayuu süpüla achepchia,apülaajünüitpa kasa müsüaka tüya sülu'u sükua'ipa süpüshuaya.

SHI'IPAJANA JA'RAI (5)

Nnojotüsü süpüla mülia'in a'in naa wayuukana atuma, nnojotüsü süpüla amojojunüin nakua'ipa.

SHI'IPAJANA A'IPIRUA (6)

Kajutüinjatü nakua'ipa naa wayuukana eepunaale naya.

SHI'IPAJANA AKARATCHI (7)

Wanawashi napūshua naa wayuukana so'upala tüü sülaulaka a'inmajia, anaaka naya joolu'u a'inmajünüin wanawa. Nojolüinjana letüin süulia tüü akua'ipa sülu'uwataka tüü pütchi karalo'utalüka.

SHI'IPAJANA MEKIISAT (8)

Naa wayuukana eeshi süpüla asakajaa süchirua nakua'ipa laulapialu'upüna maaka shiinnule amüin tüü akua'ipa aapūshika namüin sülu'u tüü Konstitutionka.

SHI'IPAJANA MEKIETSAT (9)

Noojolüinjachi ata'unüin wane wayuu masalajanoule.

SHI'IPAJANA PO'LOO (10)

Naa wayuukana eeshisüpüla wanawain nakua'ipa sünaain aapajuna anuiki, o'upala sütuma tüü e'itarka süsalajana kasa süpüla shiitaanüinjatüin süsalajana nañajala sülu'u anakat akua'ipa.

SHI'IPAJANA PO'LOO WANEMÜIN (11)

Wayuu ekai aküjünüin achiki sünaain kaañajala nnojolüinjachi süsalajanain ma'aka matujajule a'u; wane'ereja shiraajünapa sükua'ipa, shiitanetka süsalajana ma'aka sülu'uwatain laulayuu süpu'uya tüü.

Nnojolüinjana süsalajana'in wane kasa ekai masalajana'in wane suma saañajünüin aka sülu'uwatain sükua'ipa laulapia nnojolüinjatü joolu'u mülo'ulein süsalajana atuma ayatüinjatü saalii ma'aka so'ukai sañajünaka a'u.

SHI'IPAJANA PO'LOO PIAMAMÜIN (12)

Nnojolüinjana eke'ejünüin a'in naa wayuukana sa'uje nakua'ipa nepialu'u, süma napūshi jee müsüya sa'uje tüü karalo'uta antakaa namüin a'inmajünüinjatü tüü nakua'ipa süulia jamajün naya atuma.

SHI'IPAJANA PO'LOO APÜNÜINMÜIN (13)

Naa wayuukana eeshi süpüla waraitüin eepünaweele, eeshi süpüla kapüyain sülu'u tüü mma nachekakalü na'in.

Jee müsüya naa wayuukana eeshi süpüla antaa süma o'una sülu'uje no'ummain otta müsüya sülu'uje wane mma naatajatü.

SHI'IPAJANA PO'LOO PIENCHIMÜIN (14)

Ma'aka nüchejanüle achiki wane wayuu sülu'u no'ummain, eeshi süpüla nüchüntüin akalijuna sülu'u wane mma eere anain nümüin.

Akua'ipakat tüü kajutüinjatü atuma süleerua wane añajala ekai naatüin süulia sükua'ipa tüü Nasiones Uniiras münaka.

SHI'IPAJANA PO'LOO JA'RAIMÜIN (15)

Naa wayuukana eeshi süpüla sünüliamüin naya wane mma.

Nnojotüsü süpüla saakatnüin no'ulia sünülia no'ummainnnojotüsü achechetnüinjatüin shia nanain ma'aka nawanajaweere süulia.

SHI'IPAJANA PO'LOO A'IPIRUAMÜIN (16)

Nnojotsü pülaajünüinjatüin namüin naa wayuukana kawayuuse, jieyuu nama toloyuunnojotsü erajanüinjatüin palajaana jalejeewolin, kasain nano'ujain anain kasatalüin nata, süpüla kapūshinjanain wanawainjana sülu'u anakat akua'ipa.

Akasalajünüishi naa wayuukana ma'aka nacheckule na'in.

Tüü wapūshika shia akūmajaka wapüleerua tüü akua'ipakat, aka müin yaa wa'inmajüinjatü jee müsüya a'inmajünüinjatü natuma naa sülaulayuu kana mma.

SHI'IPAJANA PO'LOO AKARATCHIMÜIN (17)

Napūshua naa wayuukana eeshi süpüla kakoroloin naya, otta müsüya kakorolójirain nama waima wayuu.

Nnojotsü süpüla süsütünüin mojütoule nükorolo wane wayuu.

SHI'IPAJANA PO'LOO MEKISALÜMÜIN (18)

Naa wayuukana eeshi süpüla taashi akua'ipa süpüleerua ano'uja, otta müsüya e'itana na'in sünaain kasa anakat napüleerua.

SHI'IPAJANA PO'LOO MEKIETSALÜMÜIN (19)

Naa wayuukanairua eeshi süpüla taashi akua'ipa sünaain yootoo süchiki tüü kasa nekiiru'ukana nnojolüinjana süsalajanain aashajawaa süma aapajana wane kasa achiki süpüla nülu'uwata'in shia süpüla saapajünüin epünaweere shia nülu'uwata'in achiki.

SHI'IPAJANA PIAMA SHIKII (20)

Naa wayuukana eeshi sūpūla taashi akua'ipa sūpūla a'inraa wane jutkataa jee müsüya kottirawa sūlu'u mausii.

Nnojotsū sūpūla achechetnūin a'in wane wayuu sūnain sūpushi wane jutkataa.

SHI'IPAJANA PIAMA SHIKII WANEMŪIN (21)

Napūshua naa wayuukana eeshi sūpūla nalu'uwataajirain nama naa sūlaūlayuukana alu'uwatawaa;ottamüsüya eeshi sūpūla neitain wane nache'epu'ujana ekai nachekuin na'in.

Naa wayuukana eeshi sūpūla erajaa wanawaa sukua'ipa tūū alu'uwatawaaka sa'u no'ummain.

Jutchūin na'in naa wayuukana shia suyuupalaka sukua'ipa tūū alu'uwatawaa aka mūin yaa jayasū sukua'ipa suka tūū woto mūnaka, sūpūla aliikira naa shikiipu'unūinjanaka alu'uwatawaa su'lu'u anakat akua'ipa.

SHI'IPAJANA PIAMA SHIKII PIAMAMŪIN (22)

Napushua naa wayuukana eeshi sūpūla na'inmajūnūin akūa'ipa, otta müsüya eeshi sūpūla neraajūin sūpūshua jamūin sukua'ipa shiitajia suwashirūin, suma sutnetshe tūū mmakalūirua sūpūla anainjatūin na'in sūnainje tūū kasa natujaakat a'u.

SHI'IPAJANA PIAMA SHIKII APŪNŪINMŪIN (23)

Naa wayuukana eeshi sūpūla nayatain sūnain kasa nayataweekat anain, suma sa'inmajūnūinjatūira sukua'ipa nayatain suulia amūloului.

Naa wayuukana nnojūlūinjana ko'utkūin wanawainjatū nakanajūin, wanawale nayatain.

Nayataale naa wayuukana akanajūinjana sūnainje nayatain, sūma wanawa'injatūin tūū nakanajaka suma nayatain,sūpūla anainjatūin na'in sūnain epijaa nuchounni.

Naa wayuunakana eeshi sūpūla achejawaa sukua'ipa wane kottaa sūpūla kajūtūin atuma tūū keireekat na'insunain anatraa nakua'ipa.

SHI'IPAJANA PIAMA SHIKII PIENCHIMŪIN (24)

Nayataale naa wayuukana eeshi sūpūla neemerain so'u wane ka'i, otta müsüya ayawatūnūinjatūi sukaaia nayatain sapūnapa namūin tūū eemerawaaka wala'injana suma'iru.

SHI'IPAJANA PIAMA SHIKII JA'RAIMŪIN (25)

Naa wayuukana eeshi sūpūla epijawaa sulu'u anakat akua'ipa sūma napūshi ma'aka sa'in kapuyaa, kashe'in, erajaana ayuipa, anaa sūlu'u sūkua'ipakat sūpushua.

Naa jemeyuunnukana otta müsüya naa jo'uyuukana a'inmajūnūinjana sūpūleerua kasa sūpushua naa jo'uyuukana a'inmajūnūinjana sūlu'u sūkua'ipa sūpushua a'itaina jemein sūma waneejetūin napūshi.

SHI'IPAJANA PIAMA SHIKII AIPIRŪAMŪIN (26)

Naa wayuukana napushua eeshi sūpūla ekirajuna mojutūinjatūi shia napuleerua suttiana'in ekirajawaa nalatirapatūi, sūpūla ko'omūnūin natūjain wanawainjatūi nakua'ipa sūnain antaa sūlu'umūin tūū ekirajaapulee mulo'usūka unipersitaa munaka aka sūkua'ipa atuma.

Naa wayuukana ekirajūnuinjana sūpūleerua anataa nakua'ipa suma atujaa kajutaa atūma tūū suchikika sujutu wayuu sūpūla anainjatūin susanalia tūū mmakat sūchirua asauta tūū anamia suchekaka achiki tūū Nasiones Uniiras munaka.

Napūla naa wayuukana eeshi sūpūla aneekajaa tūū ekirajawaa aapuneeka namūin nachounni.

SHI'IPAJANAPIAMASHIKIIAKARATCHIMŪIN (27)

Napushua naa wayuukana eeshi sūpūla erajirain wanaa nama naa waneirua sūnain antiraa sūchiki kasa anasū napūla napushua.

Naa wayuukana eeshi sūpūla sa'inmajūnūin tūū kasa namūinka,otta müsüya tūū kasa nayuralaka nekiiru'uje suka na'in namuiwa'a.

SHI'IPAJANA PIAMA SHIKII MEKIISALŪMŪIN (28)

Napushua naa wayuukana eeshi sūpūla shiitaanūinjatūin napūleerua wane sūkua'ipa sa'u tūū mmakat sūpūla pansainjatūin sañajia tūū sūlu'uwatakat anain tūū pūchika.

SHI'IPAJANA PIAMA SHIKII MEKIETSALŪMŪIN (29)

Naa wayuukanairua jūlūinjatūina'in nakua'ipa naa wayuu kapuyakiraaka nama aka anain naya sūnain epijawa anajiralee nakua'ipa napushua.

Shia'ala nnojotka anain sūpūla na'inraa tūū apūlajunaka napūleerua laūlapialu'ujesūpūla anainjatūin sukua'ipa sūpushua tūū kasakat.

Akua'ipakat tūū nnojotsū peipoloinjatūin suma tūū akua'ipa sūlu'uwatakat anain tūū Nasiones Uniiras mūnaka.

Sūlu'ukot karalo'utakat tūū nnojotsū aapanūinjatūin sūpulainmūin tūū sūlaūlakot mma nnojotsū aapanūinjatūin napūlainmūin no'utku wayuu, nnojutsū aapanuīnjatūin sūpūla nūpūlain wane wayuu. A'iruushi sūpūla nnojolūinjatūin alatūnūin a'upuna tūū pūtchi sūpūlajatka sūjutu wayuu sa'u tūū mmakat.